

TÁRSADALOMFILOZÓFIA

drogkutató
intézet

– EST. 1991 –
Balogh Lajos
ALAPITVÁNY

A DROG LEGALIZÁCIÓJA A CSALÁDOK SZEMSZÖGÉBŐL

KIRÁLY NÓRA

Aligha hiteles az olyan szülői intelem, ami a család csak bizonyos életkorú gyerekeire vonatkozik. Szülői tapasztalat, hogy amit szabad a nagynak, az bizony tízszer vonzóbb a fiatalabb gyerekek számára.

Egyre erősebbek azok a hangok külföldön és Magyarországon egyaránt, amelyek a marihuána használatát legalizálnák.

Érveik között szerepel a marihuána egészségügyi használatának pozitív gyakorlata, valamint az is, hogy több országban engedélyezték már e szer rekreációs célú használatát.

Mi baj lehetne a döntésből?

Nemrég Németország rukkolt elő a marihuána legalizációjának terveivel. „Karl Lauterbach német egészségügyi miniszter augusztusban jelentette be, hogy a kormányuk a marihuána termesztésének és fogyasztásának úgynevezett ellenőrzött legalizálását javasolta (MTI).

A tervezet szerint a kannabisz birtoklása (25 grammig) és a termesztése is legális lesz, fejenként három tő kendernövény erejéig. Az úgynevezett kannabiszklubok egyszerre legfeljebb 25 gramm, havonta összesen 50 gramm kannabiszt értékesíthetnek tagjaiknak.

A javaslatot a német kormány jóváhagyta, a véglegesítésre, azaz a Bundestag jóváhagyására azonban szeptemberig várni kell. A viták megelőzése érdekében a tervezetet elküldték az Európai Unió megfelelő hatóságainak.”

A német kormány ezzel a feketepiac visszaszorítását célozza az igazságszolgáltatás tehermentesítése mellett, illetve a gyermek-, az ifjúság- és az egészségvédelem erősítése is a célok között szerepel.

Éppen ezért a marihuána legalizációja nem terjed ki a 18 év alatti fiatalokra, gyermekekre, valamint a tervek alapján a 18-21 év közöttiek számára is „csak” korlátozottan lehetne hozzáférni a „könnyűnek” titulált droghoz.

Ötgyermekes édesanyaként, aki civil munkám során a családok védelmét szolgálom, a legalizált drogfogyasztást a családok szemszögéből közelítem meg.

Kijelenthető, hogy a kannabisz drog. A drog meg drog, aminek kockázatai és negatív hatásai nem változnak egy csapásra pozitívvá csak azért, mert **egy tollvonással az illegális jelzőt legálissá módosítják.**

Az is kijelenthető, hogy hiába címkézik a kávé, a csokoládét, a teát is (legális) drognak, a hétköznapi ember is tisztában van azzal, hogy szemernyi összefüggés sincs a rendszeres kávé, tea vagy csokoládé fogyasztása, valamint a legalizálni kívánt kannabisz egészségre, a fogyasztó mindennapi életvitelére vagy a családokra, emberi kapcsolatokra gyakorolt hatásai között.

Hiába lehet „rászokni” a kávéra, hiába igaz a kitétel, hogy a tea, a csokoládé is egyféle függést okoz, a kannabisz használata olyan kockázatot jelent a fogyasztó számára, amelynek akár közvetlen, akár közvetett hatásait nem lehet előre látni.

A gyerekekre, a serdülőkre gyakorolt hatásai is felmérhetetlenek és riasztóak. Ugyanis személyenként változhat a kannabisz hatása, és senki sem tudja azt garantálni, hogy a kannabisz **mindenki számára egy könnyű (könnyelmű) próba lesz csupán ifjúkora történetében**, vagy az első alkalmat követi a második, aztán a harmadik, végül pedig már nem lesz elég „könnyed”, felszabadító a „rekreációs” hatás, és kívánja majd a szervezet, az idegrendszer az erősebb élményt, kábulatot, hallucinációkat.

A legalizáció túl nagy kockázatot jelent a családok számára, és a gyerekek egyetlen országban sem lehetnének egy felelőtlen társadalmi kísérletnek a tesztalanyai.

Ellentmondások kísérik ugyanis a kannabisz hatásait a drogra való rászokás esetében. **Sokan állítják, hogy a kannabisz is kapudrog**, amivel igenis rá lehet

lépni egy olyan útra, amin aztán nincs megállás, vagy csak nagyon nehezen. Mások ennek ellenkezőjét állítják – a kannabisszal való kísérletezés veszélytelen, mert kicsi az esélye annak, hogy aki elszív néhány füves cigit, az rákap majd a „keményebb” szerekre is.

De biztos ez utóbbi kitétel? Van olyan e témában felelősen kommunikáló szakember bárhol a világon, aki ki meri jelenteni, hogy **soha egyetlen esetben se működött a kannabisz kapudrogként?** Hogy egy ma súlyos drogproblémával küzdő fiatal drogtörténetében egészen biztosan nem a kannabisz volt a belépő? Nem néhány elszívott jointtal indult meg egy gyerek a lejtőn?

Szándékosan írok gyereket, mert tudjuk, hogy a fű, a kannabisz, a marihuána – nevezzük bárhogy – a fiatalok, elsősorban a tinédzserek körében a legnépszerűbb drog. Éppen **abban az életkorban, amikor a gyerekek az égvilágon mindennel kísérleteznek.** Amikor egyébként is feszegetik a határokat, amikor aligha építhet a szülő vagy a környezet, a társadalom arra, hogy reálisan mérjék fel a veszélyeket. Amikor a „legjobb” családban nevelkedő gyerek is elmegy a falig, csak azért, mert gyerek. A személyiségfejlődés folyamatának a legkockázatosabb szakasza ez a néhány év és ezt nem lehet megúszni. Nem nagyon lehet az aggodalmaktól megkímélni a szülőket, de ha mindent, tényleg mindent jól csinálunk, a droggal való kísérletezés talán kimarad a gyerekek életéből.

A legalizációval azonban azt üzeni a társadalom a gyerekeknek, hogy a kannabisz teljesen veszélytelen. Nulla a kockázat. Meg azt is üzeni: „te ugyan még túl kicsi vagy, neked még nem szabad, de majd, ha nagy leszel, akkor igen”. Szabad lesz a pálya, hiszen a kannabisz csak kannabisz, egy könnyű drog.

Pedig régóta állítják felelős szakemberek: **olyan, hogy könnyű drog, nem létezik.** A drogok veszélyesek, és bármely szer használatával is kezdődik a kábulat utáni vágyakozás, kivétel nélkül mindegyik magában hordozhatja a pusztulást. Szerencse kérdése is, hogyan alakul a jövő, és erre egyetlen szülő se alapozna felelősséggel.

A legalizáció olyan játszma, amiben a családok, a szülők, a gyerekek csak veszíthetnek.

Közismert az a tétel, hogy amit tiltanak, az vonzóbb, mintha nem tiltanak – ebben az esetben a kannabisz „hétköznapi” használatát. Ez alapján feltételezhetnénk, hogy

pozitív hatással bírhat a legalizálás. Amit megengednek, az nem is olyan jó. Ez azonban korántsem igaz mindenre.

A megosztott legalizáció okán – különösen, ha korcsoportos megosztásról van szó, és az a korcsoport kerül a vörös zónába, amely a **leghergelhetőbb a tiltással** – egyértelműen **kapósabbá válik a droggal való játszadozás**. Hiszen bátorságpróbává is válik, meg a felnőtté válás próbájává. Annak demonstrálásává, hogy elég nagy már a gyerek a füvezéshez.

Félreértés ne essék: még véletlenül sem azt sugallom ezzel, hogy **az lenne a helyes, ha korcsoporttól függetlenül döntenének a legalizációról**.

Azt mondom, hogy **a (Németországban tervezett) legalizáció többszörös kockázattal jár**, hiszen hamis üzenetet közvetít a droghasználattal kapcsolatban – jelesül azt, hogy a kannabisz veszélytelen, sőt, akár azt is, hogy jobbá teszi az életet.

Meg azt is mondom, hogy **a legalizáció – ezzel a korcsoportos csavarral különösen – igazi orosz rulett a családok számára**, hiszen alakulhat úgy a helyzet egy családban, hogy az egyik gyerek 16 éves, a másik 18, a harmadik meg éppen elmúlt 21. Mindegyik gyerekre más jogszabályi elv érvényes, az alapján juthat vagy nem juthat szabadon kannabiszhoz. Az egyiknek szabad, a másiknak nem, a harmadik pedig keretek között, de azért „játszhat a tűzzel.” A szülők meg legyenek talpraesettek és felkészültek kannabiszfronton, kommunikáljanak egységesen a drog kockázatairól, és értessék meg a legkisebbel, hogy a kannabisz veszélyes, miközben a nagyobb gyerek(ek) számára nem.

Aligha hiteles az olyan szülői intelem, ami a család csak bizonyos életkorú gyerekeire vonatkozik. Szülői tapasztalat, hogy amit szabad a nagynak, az bizony tízszer vonzóbb a fiatalabb gyerekek számára. Kamaszok esetén mindezt szorozzuk, ahánnyal csak akarjuk: ha valami szabadon elérhető másoknak, csak nekik nem, az számukra dráma, ennek megfelelő lesz a reakciójuk is.

Ha van a családokkal szemben, a családi egység ellen irányuló, a nevelést semmibe vevő irány, akkor a kannabisz trükkös legalizációja pontosan az.

Értékromboló, a szülői munka ellen dolgozó, a gyerekeket, fiatalokat összezavaró és egymásnak ugrasztó, hamis üzenetet közvetítő irány.

Ha most azt érzik a szülők, hogy a kamaszkorú gyerekek nevelése felér egy vesszőfutással, akkor a kannabisz legalizációját követő időszakra nem lelek jelzőt. Megvadult csikókat kell majd karámba terelni úgy, hogy egyik-másik mégis szabadon „legelészhet” az egyébként sok kockázatot jelentő vadonban.

Óriásira nő a veszély, egyben sokszorosává válik a kockázatvállalás a kamaszok előtt, akik azt szűrik le, hogy **ettől kezdve mindent szabad, de ebből a „jó kis buliból” ők kimaradnak.**

Kamasz gyerekeket is nevelek – hitem szerint teszem a dolgom, minden erőmmel, minden eszközzel igyekszem megelőzni a szélsőséges dolgokat. Próbálok olyan értékeket közvetíteni a gyerekek felé, amik a helyes úton tartják őket akkor is, ha nem vagyok mellettük. Mert nem vagyok, nem lehetek jelen mindenütt, kamaszkorban már nem foghatom a kezüket.

Így van ezzel minden szülő, nem csak nálunk, de más országokban is. Eljön az idő, amikor az addig befektetett nevelés, az a rengeteg energia, szeretet és törődés megtérül. Már azzal, attól, hogy a gyerek képes nemet mondani fejlődését, életét, sorsát rossz irányba terelő hatásokra.

Ám ha egy jelentős kockázatú szerrel kapcsolatban az a társadalmi kommunikáció, hogy szabad ugyan, csak nektek nem, az beláthatatlan következményekkel jár a gyerekek, családok számára.

Szülőként, és más családok egészségéért, jólétéért dolgozó szakemberként úgy látom, hatalmas káoszt hozhat a családok életében a kannabisz legalizálása, és csak fokozza a kockázatot a cinikus korcsoportos megosztás.

Hiszen a felnőtt (a ténylegesen felnőtt, önmagáért és másokért, a tetteiért, döntéseiért felelősséget vállalni tudó ember) képes felnőttek módjára gondolkodni és elfogadni azt, hogy a társadalom egységes **tilalomfát állít**. A kamaszok számára vörös posztó a „nem”, főleg akkor, ha azt ők kirekesztésnek élik meg – mert másoknak szabad.

Ha veszélyes a kannabisz – és igen, mert számos kockázata van a használatának –, akkor azt csak akkor tudja a szülő hatékonyan képviselni a gyerekei felé, ha azzal kapcsolatban tiszta, egyenes és egységes a társadalmi, szakmai álláspont.

Jelen esetben a családok számára az lenne az egyedüli jó megoldás, ha a kannabisz továbbra is tiltólistán maradna.

Alapvető szülői normának és a drogokkal kapcsolatos szülői kommunikációnak is annak kell lennie, hogy **a drog veszélyes, rossz irányba visz**, és akkor is eltérítheti egy gyerek sorsát a jó vágányról a droggal való kísérletezés, ha az végül valahol mégis megáll.

Az is gond, ha „csak” egy időre **megbomlik a családi egység**, ha „csak” **megszaporodnak a konfliktusok**, ha „csak” **romlik az iskolai teljesítmény** (hiszen a kannabisz rombolja a rövid távú memóriát), ha „csak” **szélsőséges dolgokat csinál a gyerek** a drog hatására. Amik nem életveszélyesek ugyan, „csak” nem férnek bele az adott család, a közösség értékrendjébe.

A kannabisz pont olyan veszélyes, mint bármely drog, hiszen függővé válhat tőle a fiatal. Nem csak azért, mert „könnyebbnek tűnhetnek” a szer hatására a mindennapok. Azért is, mert **a személyiségfejlődésbe szól bele**. Olyan tulajdonságokat hozhat elő, amelyek fellelhetőek lehetnének a drog nélkül is, de időt kellene hagyni, hogy maguktól fejlődjenek, erősödjenek, alakuljanak és támogassák a gyerek boldogulását. Ilyen például a bátorság és az érdekérvényesítés. Ha a fiatal azt szokja meg, hogy csak a kannabisz hatása alatt tud mások előtt megnyilvánulni, érvelni, érdekeit érvényesíteni, akkor óriási csapdává válik a szer használata, hiszen anélkül képtelen lesz ezekre.

Ha valaki csak akkor felszabadult és magabiztos, ha elszívott egy füves cigit, az a szer nélkül nem tanulja meg, hogyan fogadja be az élet apróbb-nagyobb örömeit.

Ha valaki csak akkor mer megszólítani egy lányt vagy fiút, ha a kannabisz dolgozik benne, az nem tapasztalja meg azokat az élményeket, amikkel a párválasztás együtt jár. A siker nem lesz igazi siker, a visszautasítás csalódottságát pedig nem lesz képes elviselni. Hiszen minden, ami (bármilyen) drog befolyásolása alatt történik, az torz tükör a személyiségnek.

A szülő kezéből meg kiveszi a gyeplőt a gyerek szerhasználata – nem csupán a tekintély veszik oda, az a kisebbik probléma. Annál sokkal fájdalmasabb és veszélyesebb, hogy a szeretetkapcsolatot teszi zárójelbe a szerhasználat: a gyerek a szülő jó szándékait kérdőjelezi meg, és akár hátat is fordít a szülői háznak, hogy egy

másik életformát válasszon, ami ugyan nem biztos, hogy a teljes romlásba viszi, de mindenképp megcibálja az életét.

Megtorpan, vagy egy időre akár ki is siklik az az életút, amire a szülők segítették, amin szépen haladhatna előre.

Szülőként ebben a világban, amikor az **online függés is szinte drogként hat a gyerekekre**, amikor egyre kevesebb az az idő, amit a család családként tölthet, amikor percekre szűkül az az idő, ami a helyes értékek átadására szolgálna, **társadalmi öngól a kannabisz legalizálása.**

Nem hiányzik az online függés mellé a családoknak, a szülőknek egy újabb „legális szer”. Van elég tennivaló azzal is, hogy **jelen körülmények között tudják visszacsalogatni vagy eleve a valóságban tartani a gyerekeket.**

Üdvös lenne, ha a szülők munkáját, erőfeszítéseit, nevelési elveit és az átadni kívánt értékeket – melyek közé tartozik a droghasználat elutasítása is – nem kérdőjeleznék meg legalizálás.

A szerző a Fiala Családosok Klubja (FICSAK) alapítója